

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 147/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Borisom Bednárom, advokátska kancelária, Štefánikova 873/9, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Gn 1314/14/1000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Gn 1314/14/1000.

V napadnutom konaní vedenom generálnou prokuratúrou generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) vydal príkaz č. k. IV/3 Gn 1314/14/1000-12 z 21. januára 2015, ktorým neodňal Krajskej prokuratúre v Prešove vec vedenú pod sp. zn. 1 Kn 431/14/7700.

Z odôvodnenia príkazu generálneho prokurátora vyplýva, že sťažovateľka 8. augusta 2014 podala Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Poprad (ďalej len „obvodné oddelenie“) trestné oznámenie vo veci podozrenia zo spáchania prečinu neoprávneného uskutočňovania stavby podľa § 299a ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktoré poverený príslušník obvodného oddelenia uznesením ČVS: ORP-1208/PP-PP-2014 z 27. augusta 2014 podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol.

Sťažnosť sťažovateľky proti rozhodnutiu povereného príslušníka obvodného oddelenia Okresná prokuratúra Poprad (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením č. k. 1 n 683/14/7706-10 zo 16. októbra 2014 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

Podaním z 26. októbra 2014 sa sťažovateľka vzhľadom na svoj nesúhlas s postupom okresnej prokuratúry obrátila na generálnu prokuratúru, ktorá podanie vyhodnotila ako podnet podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a postúpila ho krajskej prokuratúre. Sťažovateľka po tom, ako jej bolo oznámené postúpenie jej podania krajskej prokuratúre, namietla 1. decembra 2014 zaujatosť celej krajskej prokuratúry z dôvodu „*nevybavenia trestných oznámení voči prokurátorom Krajskej prokuratúry Prešov podaných v rokoch 2013 a v roku 2014*“.

Obsah podania – námietky krajská prokuratúra posúdila ako návrh na odňatie veci krajskej prokuratúre a jej prikázanie inej prokuratúre, pretože námietka zaujatosti smerovala proti všetkým prokurátorom krajskej prokuratúry.

Vzhľadom na uvedené krajská prokuratúra 19. januára 2015 predložila spisový materiál sp. zn. 1 Kn 431/14/7700 generálnej prokuratúre na rozhodnutie o návrhu sťažovateľky a generálna prokuratúra (generálny prokurátor) o tomto návrhu sťažovateľky rozhodla práve príkazom č. k. IV/3 Gn 1314/14/1000-12 z 21. januára 2015, ktorým predmetnú vec krajskej prokuratúre neodňala.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu tvrdí, že generálny prokurátor v uvedenej veci *„nerozhodoval na základe riadne zisteného a prevereného skutkového stavu“*, a na podporu svojho presvedčenia uviedla dôvody, pre ktoré malo byť o jej návrhu generálnou prokuratúrou rozhodnuté inak opačne.

Sťažovateľka poukázala, že už „podaním zo dňa 08. 09. 2014... požiadala Generálnu prokuratúru SR o preskúmanie zákonnosti konania Okresnej prokuratúry v Prešove a Krajskej prokuratúry v Prešove vo veci ORP-380/SE-PO-2014. V uvedenom podaní, sťažovateľka vzniesla námietku zaujatosti voči prokurátorovi Okresnej prokuratúry v Prešove a namietala zaujatosť prokurátorov Krajskej prokuratúry v Prešove, vo veci ORP-380/SE-PO-2014.“. Dôvodom tejto námietky zaujatosti „bolo konanie vo veci pod ČVS: ORP-380/SE-PO-2014, kde si Krajská prokuratúra v Prešove neplnila povinnosti vyplývajúce zo zákona o prokuratúre a Trestného poriadku“.

Ďalším dôvodom, pre ktorý sťažovateľka považovala prokurátorov krajskej prokuratúry za zaujatých, boli *„zákonne nerozhodnuté sťažovateľkine trestné oznámenia voči prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove, vo veci preskúmania zákonnosti registrácie Dodatku č. 1 k spoločenskej zmluve [REDAKOVANÉ], ktorá bola zaregistrovaná bývalým Obvodným úradom v Prešove v roku 2013“.*

Sťažovateľka ďalej uvádza, že v *„prípadoch postupovania“* jej *„vecí z Generálnej prokuratúry... na Krajskú prokuratúru..., sa... odvolávala na námietku zaujatosti zo dňa 08. 09. 2014 v podaní generálnemu prokurátorovi..., o ktorej doposiaľ nebolo generálnym prokurátorom... rozhodnuté a na nerozhodnuté trestné oznámenia na prokurátorov Krajskej prokuratúry...“*

Na základe konania Krajskej prokuratúry vo veci nerozhodnutých trestných oznámení a vo veci pod ČVS: ORP-380/SE-PO-2014, sťažovateľka považovala Krajskú prokuratúru zaujatú v naväzujúcich podaniach a veciach. Prvotná námietka zaujatosti bola sťažovateľkou vznesená vo veci ČVS: ORP-380/SE-PO-2014, ktorá je predmetom posudzovania Ústavného súdu...

Krajskí prokurátori..., voči ktorým boli podané trestné oznámenia sťažovateľkou a nadriadený prokurátor, ktorý dohliadal nad zákonnosťou konania Okresnej prokuratúry... vo veci ČVS: ORP-380/SE-PO-2014, si neplnili zákonné povinnosti, a preto možno mať dôvodné pochybnosti, či neboli ovplyvňovaní a ovplyvnení inými osobami, ktoré mohli mať prospech z ich konania. Miera relevantnosti a závažnosti právnych pochybení prokurátorov Krajskej prokuratúry... k miere, kedy by bolo oprávnené pochybovať o nezaujatosti k veci a k osobe sťažovateľky, je tak značná a systematická, že existujú dôvodné predpoklady o zaujatosti všetkých prokurátorov Krajskej prokuratúry... Dôvodné pochybnosti doposiaľ neboli nijako odstránené Generálnou prokuratúrou... ani Krajskou prokuratúrou...“.

Podľa sťažovateľky, aby bola zaručená zákonnosť a nestrannosť pri posudzovaní vecí v trestnom konaní orgánmi činnými v trestnom konaní a vec spravodlivo rozhodnutá, konanie štátnych orgánov nesmie právne vykazovať žiadnu mieru pochybení, zvýhodnení, nezákonného konania, nedôvodného rozhodovania a nenáležitého správania sa štátnych orgánov, ktoré by mohli vyvolať oprávnené podozrenia, že štátny orgán nerozhoduje nezávisle, nestranne a nezaujato.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že

*„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ]... na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, ods. 1 Ústavy SR, bolo vo veci IV/3 Gn 1314/14/1000-12 Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky porušené.“*

2. *Ústavný súd príkaz Generálneho prokurátora SR, zo dňa 05. 12. 2014 [správne má byť 21. januára 2015], vo veci IV IV/3 Gn 1314/14/1000-12 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľke [REDAKOVANÉ]... priznáva finančné zadostučinenie 500,- EUR, ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Generálna prokuratúra je povinná uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 284,08,-EUR k rukám právneho zástupcu sťažovateľky, JUDr. Borisa Bednára-advokáta, Štefánikova 873/9,058 01 Poprad.“*

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Gn 1314/14/1000 v podstate aj jej príkazom z 21. januára 2015, ku ktorému malo dôjsť tým, že „*Generálny prokurátor SR nerozhodoval na základe riadne zisteného a prevereného skutkového stavu*“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V úvode ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

Generálny prokurátor príkaz č. k. IV/3 Gn 1314/14/1000-12 z 21. januára 2015, ktorým neodňal krajskej prokuratúre trestnú vec vedenú pod sp. zn. 1 Kn 431/14/7700, odôvodnil takto:

„Z písomných vyjadrení všetkých prokurátorov Krajskej prokuratúry Prešov (sp. zn. 1 Kn 341/14/7700-6) jednoznačne vyplýva ich nezaujatý postoj k osobe oznamovateľky [REDAKOVANÉ], ako aj k samotnej trestnej veci.

Podľa § 201 odsek 6 písmeno a/ Trestného poriadku o odňatí a prikázaní vec medzi orgánmi činnými v trestnom konaní rozhoduje príkazom s primeraným odôvodnením ich najbližší nadriadený orgán.

Podľa § 54 odsek 2 písmeno a/ zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov na účely konania podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a na vybavenie podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie generálny prokurátor, ak ide o špeciálneho prokurátora, prokurátora generálnej prokuratúry okrem prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, krajského prokurátora alebo prokurátora krajskej prokuratúry.

Odňatie trestnej veci príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní sa môže uskutočniť v takých prípadoch, keď je to odôvodnené dôležitými dôvodmi. Dôležitými dôvodmi sú predovšetkým také okolnosti, ktoré zabezpečenia náležité zistenie skutkového stavu veci ako základného predpokladu pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie.

Dôvodmi na odňatie veci príslušnej prokuratúre a na jej prikázanie inej prokuratúre sú výlučne také dôvody, ktoré individuálne a zároveň vo vzájomnej súvislosti s okolnosťami konkrétnej trestnej veci zabezpečujú nestranné (objektívne zákonne) konané a rozhodovanie vo veci bez prietahov, náležité zistenie skutkového stavu veci a uplatnenie všetkých zásad trestného konania aplikovaných v konkrétnej veci a uplatnenia účelu trestného konania.

Pri skúmaní, či v konkrétnej trestnej veci sú dané dôležité dôvody na delegáciu, je potrebné posúdiť všetky hľadiská a okolnosti danej veci. Z písomných vyjadrení všetkých prokurátorov krajskej prokuratúry Prešov vyplýva, že sa necítia byť vo veci zainteresovaní a nebol zistený ani žiaden ich prípadný osobný záujem na predmetnej veci. Zároveň konštatujem, že z výsledkov lustrácie Krajskej prokuratúry Prešov, ako aj lokálnej lustrácie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky nevyplýva aktuálna existencia podaní [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vyhodnotených ako trestné oznámenia na prokurátorov Krajskej prokuratúry

Prešov. Z uvedených dôvodov teda možno jednoznačne konštatovať, že osobný postoj prokurátorov nevzbudzuje pochybnosti o ich zaujatosti.

Zároveň konštatujem, že podávateľka - oznamovateľka [REDAKOVANÉ] na podporu svojho tvrdenia o zaujatosti prokurátorov Krajskej prokuratúry Prešov neuviedla žiadne relevantné skutočnosti. Podľa dikcie zákona pomer vylúčenej osoby k veci musí mať konkrétnu podobu s takým zistením, aby mohol byť pádnym dôvodom podmieňujúcim vznik pochybností o schopnosti takej osoby konať objektívne. Ako vyplýva z písomných vyjadrení všetkých prokurátorov, ktorí by v danej veci mohli byť poverení výkonom prokurátorského dozoru, títo nevyslovili svoju zaujatosť k veci samotnej ani k osobám v trestnom konaní zúčastneným.

Po preskúmaní na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu, konajúc a rozhodujúc s poukazom na vyššie citované ustanovenie § 54 ods. 2 písm. a) zákona č. 153/21001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, som dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci nie sú dané dôvody na postup podľa § 201 ods. 6 písm. a) Trestného poriadku vo forme pozitívneho rozhodnutia, teda na odňatie veci príslušnej krajskej prokuratúre a na jej príkazanie inej krajskej prokuratúre.

S poukazom na horeuvedené skutočnosti som rozhodla tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto príkazu.“

Po oboznámení sa s citovanou časťou príkazu generálnej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že postup generálnej prokuratúry pri vybavovaní podania sťažovateľky (prv vyhodnoteného ako podnet, neskôr ako návrh na odňatie a príkazanie veci inej prokuratúre) nenesie prejavy svojvôle, pričom právne názory sú dostatočne odôvodnené aplikovanou právnou úpravou a zisteným skutkovým stavom.

Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky, že v uvedenej veci nebolo rozhodnuté na základe „riadne zisteného a prevereného skutkového stavu“. Generálna prokuratúra jasne a zreteľne uviedla, z ktorých zistení pri svojom rozhodovaní vychádzala. Rozhodnutie oprela o vyjadrenia prokurátorov krajskej prokuratúry, o lustrácie v príslušných evidenciách a o nedostatočnú relevanciu sťažovateľkou tvrdených skutočností. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľke bola poskytnutá dostatočná

odpoveď na jej zásadný argument, t. j. či je potrebné prokurátorov krajskej prokuratúry vo vzťahu k osobe sťažovateľky považovať za zaujatých alebo nie.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom generálnej prokuratúry nestotožnila, ešte sama osebe nemôže znamenať porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno vyvodiť predovšetkým povinnosť, aby sa prokurátor podaním – podnetom (návrhom) – sťažovateľky zaoberal podľa príslušných ustanovení na vec sa vzťahujúceho zákona (v tomto prípade Trestného poriadku a zákona o prokuratúre), čo v konečnom dôsledku v danej veci aj urobil.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že generálna prokuratúra reagovala na návrh sťažovateľky zákonným spôsobom, a teda riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce z príslušných zákonných noriem, pričom vydala rozhodnutie, ktoré spĺňa zákonom (Trestným poriadkom a zákonom o prokuratúre) predpokladané náležitosti, v ktorom vyjadrila odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav. Ústavný súd konštatuje, že napadnutý príkaz nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny a postup generálnej prokuratúry a právne závery ňou vyslovené v príkaze je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva na inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a označeným postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Gn 1314/14/1000 a jej príkazom z 21. januára 2015 absentuje relevantná príčinná súvislosť, preto je sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu ju bolo potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2016